

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
BIURO PRAWNE
Al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań; tel. 061-626-67-50, fax 061-626-67-51

Poznań, dnia 9 marca 2021 r.

KS-I.0003.4.2021
BP.ZD-00004/21

Pan
Adam Bogrycewicz
Radny Sejmiku
Województwa Wielkopolskiego

Szanowny Panie Radny,

odpowiadając na Pana zapytanie z dnia 22 lutego 2021 r. w sprawie wskazania podstaw prawnych stosowania środków służących przestrzeganiu limitu czasowego, skutkujących przerywaniem wypowiedzi radnego uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Analiza podniesionych przez Pana Radnego wątpliwości do co możliwości stosowania środków służących przestrzeganiu limitu czasowego, skutkujących przerywaniem wypowiedzi radnego (jak to ma miejsce przy wykorzystaniu urządzeń elektronicznych), w mojej ocenie koncentruje się wokół dwóch zagadnień, a mianowicie: dopuszczalności stosowania takiego środka co do zasady oraz możliwości stosowania tegoż środka w świetle aktualnych regulacji prawnych (ustawowych bądź regulaminowych jakie dotyczą funkcjonowania organu stanowiącego – Sejmiku Województwa Wielkopolskiego).

I.

Odnosząc się do pierwszego zagadnienia, wskazać należy, iż co do zasady środek służący przestrzeganiu limitu czasowego wypowiedzi radnego polegający na monitorowaniu tego czasu przy pomocy urządzeń elektronicznych i automatycznym jego wylączeniu po przekroczeniu ustalonego limitu czasowego, nie może być postrzegany jako ograniczenie prawa radnego do swobodnej wypowiedzi, a co za tym jako naruszenie zasad ustrojowych demokratycznego państwa. Tylko i wyłącznie w przypadku, gdyby taki środek wykorzystywany był jako narzędzie do nieuprawnionego skracania określonego w regulaminie (bądź innej uchwale) organu stanowiącego czasu wystąpienia radnego, taki zarzut byłby uprawniony. Tymczasem nie można tracić z pola widzenia istotnej okoliczności, iż skoro uchwałą organu stanowiącego został określony dopuszczalny czas wypowiedzi radnego, to winno to skutkować stosowaniem się radnego do postanowienia Sejmiku określającego dopuszczalny czas wypowiedzi radnego.

Z drugiej strony, jak słusznie podnosi Pan Radny, należy mieć na uwadze, iż przerywanie wypowiedzi radnego może odbyć się ze stratą dla niedokończonych myśli niewypowiedzianej przez

radnego, stąd należy mieć tę okoliczność na uwadze przy stosowaniu powyższego narzędzia elektronicznej kontroli czasu wypowiedzi radnego.

W świetle powyższego stwierdzić należy, iż co do zasady elektroniczna kontrola czasu wypowiedzi radnego nie stanowi sama w sobie zagrożenia do realizacji praw radnego do wypowiedzi, bowiem środek ten ma służyć przestrzeganiu przez radnych ustalonych przez nich samych ram czasowych wypowiedzi. Należy jednak zaznaczyć, iż wykorzystywanie tego środka przed ustalonym upływem czasu wypowiedzi radnego, świadczyłoby o nadużyciu stosowania przedmiotowego środka.

II.

Odnosząc się do drugiego zagadnienia, wskazać należy na różnice dotyczące stosowania elektronicznego środka monitorowania limitu czasu wypowiedzi radnego od przewidzianej w § 21 ust. 2 i ust. 3 Regulaminie Sejmiku Województwa Wielkopolskiego możliwości odebrania radnemu głosu przez przewodniczącego obrad. Zgodnie z wyżej wymienionym regulaminowym postanowieniem, przewodniczący może odebrać mówcy głos po dwukrotnym zwróceniu mu uwagi o tym, iż odbiega od przedmiotu obrad lub znacznie przewleka swoje wystąpienie. Również w przypadku, gdy treść lub forma wystąpienia albo zachowanie mówcy w sposób oczywisty zakłóca porządek obrad lub powagę sesji, przewodniczący obrad przywołuje mówcę do porządku lub odbiera mu głos, co zostaje odnotowane w protokole sesji. Analiza postanowień regulaminowych wskazuje, iż reakcja prowadzącego obrady może nastąpić również przed upływem dopuszczonego w Regulaminie Sejmiku w § 22 ust. 2 limitu czasu wypowiedzi radnego. Jest to istotna okoliczność, która pozwala odróżnić powyższe środki monitorowania wypowiedzi radnego, bowiem o ile działanie prowadzącego obrady przewidziane w postanowieniach regulaminowych może nastąpić także przed upływem dopuszczonego czasu wypowiedzi, o tyle elektroniczne narzędzie monitorowania limitu czasu wypowiedzi nie może być stosowane przed upływem dopuszczonego czasu.

Nawiązując do kwestii możliwości odwołania się radnego do Sejmiku w przypadku odebrania mu głosu, o czym mowa w § 21 ust. 2 Regulaminu Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, zwrócić należy uwagę, iż w uchwale Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 maja 2020 r. Nr XIX/317/20 w sprawie prowadzenia obrad z wykorzystywaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość (ze zm.) wprowadzono możliwość wydłużenia wystąpienia radnego za zgodą prowadzącego obrady Sejmiku. W tym miejscu podkreślić należy, iż powyższe rozwiązanie zostało przyjęte jednogłośnie przez radnych na XIX Sesji Województwa Wielkopolskiego.

Przechodząc do meritum sprawy i odpowiadając na zadane przez Pana Radnego zapytanie dotyczące wskazania podstaw prawnych stosowania opisanego powyżej środka służącego przestrzeganiu limitu czasowego, skutkującego przerywaniem wypowiedzi radnego przy wykorzystaniu urządzenia elektronicznego wyjaśniam, iż sprawa ta nie jest wprost uregulowana w obowiązujących regulacjach Regulaminu Sejmiku Województwa Wielkopolskiego czy też wymienionej powyżej uchwale Sejmiku z dnia 18 maja 2020 r. Nr XIX/317/20 w sprawie prowadzenia obrad z wykorzystywaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa – t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 ze zm.) ustawową powinnością

przewodniczącego jest organizowanie pracy oraz prowadzenie obrad sejmiku. Ponadto zgodnie z § 21 ust. 1 Regulaminu Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, przewodniczący obrad czuwa nad sprawnym przebiegiem i przestrzeganiem porządku obrad. Jak wskazano powyżej, przedmiotowe narzędzie elektroniczne mające na celu kontrolę przestrzegania limitu czasu wypowiedzi radnego jest wyłącznie narzędziem technicznym, pozwalającym przewodniczącemu obrad na skuteczne wywiązywanie się z nałożonych obowiązków w zakresie sprawności przebiegu sesji oraz przestrzegania porządku obrad. Dlatego też możliwość stosowania przedmiotowego technicznego narzędzia do kontroli limitu czasu wypowiedzi radnego, upatrywać należy w przepisach dotyczących wyżej wymienionych ustawowych i regulaminowych obowiązków przewodniczącego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Z poważaniem

Małgorzata Ratajczak
Dyrektor
Biura Prawnego